

Obduktionserklæringen

[Oversigtsbilleder](#)

Fremlagt i Commissionen d 7de April 1868

No. 3

Aar 1867, Fredagen d. 6te December, mødte, ifølge Requisition af Herredsfogeden i Andst m. fl. Herreder, Hr Justitsraad Saxild, vi undertegnede Læger paa Stubdrup Mark i Huusmand Mads Hansens Huus for at foretage Undersøgelse af denne Mands Lig, der 3die d.M. var fundet i en ikke langt fra Huuset løbende Aa.

Den 4de d.M. var der af Districtslægen foretaget Ligsyn, og i Henhold til hans derved afgivne Erklæring var Requisitionen skeet. –

En Udskrift af de hidtil optagne Forhør var Lægerne tilstillet.

Liget, som henlaa afklædt paa et Bord i det nævnte Huus, blev af den tilstedeværende Øvrighedsperson overgivet til Lægernes Behandling.

Visuum et Repertum.

A. Ydre Undersøgelse

1. Liget af en kraftig Mand paa omtrent 45 Aar.
2. Der er Dødsstivhed tilstede.
3. Paa den nederste Del af Underlivet paa Laarene og især paa Ryggen ere lette Forraadnessskjolder at see. Legemets Overflade er bedækket af Vanddraaber som Følge af, at Liget, der har været frosset, nu ligger i en opvarmet Stue.
4. Ansigtet, der er mere end sædvanligt sundt?, og hvor Øjne og Læber findes stærkt sammenknebne, har et særegent hvilende Udtryk, der dog siges at have været hans eget.
5. Tungen ligger presset frem mellem Tandrækkerne.
6. Paa Panden og paa Næseryggen findes en Del røde, runde Pletter fra et Hampefrøes? til en Ærts Størrelse, opstaaede ved at Overhuden her er afreven.
7. Paa højre Øres yderste Rand (Helis?). omtrent paa Midten, findes noget størknet Blod, der borttaget viser sig at have sin Oprindelse fra et lidet Saar paa det nævnte Sted.
8. I Hjertekulen, omtrent 1" under Brystbenets Spids og lidt til venstre for Midtlinien, sees et Saar, hvis Form omtrent er cirkelrund, hvis Diameter er $1\frac{1}{4}$ ", og hvis Rande ere let takkede, men skarpe. Der er et Substansstab af Saarets Størrelse. Saarranden er graaligsort. Rundt omkring Saaret dannes en Ring af nedadtil 2 og opadtil 1 Linies Brede derved, at Overhuden her mangler; paa denne Ring findes, især nedadtil, en Del smaa Tjavser af det nysnævnte Farve, der vel klæbe til Læderhuden, men dog lade sig

fjerne med Neglen. Den Saaret omgivende Hud er i øvrigt uskadt. Saaret er helt opfyldt, nedadtil af en Fedtmasse? og opadtil af en Del, der nærmest synes at tilhøre en Tarm.

9. Paa Legemets Overflade er i øvrigt intet Abnormt at finde; navnlig maa det fremhæves, at Huden overalt er glat undtagen paa Hænderne, hvor den er rynket.

B. Indre Undersøgelse

Ved et oval?__ Snit gennemskæres Bryst- og Underlivshuden. Underlivshulen Aabnes. Paa Brystet disseceres Huden og det underliggende Muskelparti fra Ribbenene og den saaledes dannede Lap slaaes tilbage.

10. Da Underlivshulen aabnes, udflyder en ikke ringe Del Blodrand.

11. Idet Underlivsbeklædningen slaaes tilbage, viser det ydre Saar sig at have gennemtrængt den saaledes, at dets indre Omkreds er meget større end den ydre, nemlig $2\frac{1}{4}$ ". Saaret er ogsaa her omtrent cirkelrundt; det ydre Saar ligger nøje i Midten af det indre, og fra dette gaar Sidefladen udad mod hint? med en jævn Skraaning. Saaret i Underlivsbeklædningen faaer saaledes Form af en lige, meget flad, afkortet Kegle. Saarfladen har en brunligrød Farve, meget mørkere end Farven af de tilgrænsende sunde Muskler. Saarfladen dannes af en dilacereret? Masse, der er mør og let trykkes sammen mellem Fingrene.

12. I den blottede Underlivshules nedre Del indtil de falske Ribben ligger Tarmene ubedækkede; ovenover dette Parti sees Nættet udbredt, men dets nederste fri Rand er spaltet i Midten og der trukket stærkt opad. Ved denne samme Rand ligger et tyndt, langt Blodcoagel; ved den venstre Side af Nættet, imellem dette, Tarmene og Bugvæggen, findes et lignende, fingertykt og omtrent 3" langt – Øverst i Underlivshulen findes Delene stærkt læderede i et Omfang, som strækker sig ud under Ribbenene paa begge sider.

Ribbenene gennemskæres derfor med Bensaxen, saa at ogsaa Brysthulen lægges aaben.

13. Herved, og efterat Nættet er trukket nedad paa sin Plads, sees det øverste Parti af Underlivshulen at være optaget, til venstre af et Blodcoagel, der ligger imellem Mellemgulvet og de her til dette grænsende Underlivsorganer og der udgjør omtrent 4 Spiseskefulde; - i Midten af en maset, blød, blodfarvet Masse, hvori det endnu ikke er muligt at skjælnes imellem de enkelte Organer; - til højre ligger den højre Leverdel uskadt. – Naar Fingeren bringes ind i Midterpartiet, bevæger den sig i en Hulhed af omtrent 4" Diameter, der er fyldt med Blod, Stumper af Leveren og andre ubestemmelige Smaadele, og hvori der findes en hel Del hvidgule, ujævne, temmelig faste Stykker af Størrelse fra en Ært til en liden Valnød. Fingeren forefinder intetsteds i Hulheden, saavidt den kan naae, noget normalt organiseret Parti.

Med en Svamp optages, hvad der ligger løst i Hulheden.

Leveren udtages.

14. Leverens større, højre Del (den højre og den firkantede Lap) er normal.

15. Af Leverens vestre Lap findes kun en mindre Del tilstede, og denne er i sin Rand stortakket, dilacereret og i dens Masse findes enkelte af de omtalte hvidgule Stykker.

16. Af Maven (Ventriklen) sees den venstre Del, Mavegrunden, uskadt indtil en Grændse, der gaaer omtrent 1" fra Mavens nederste Rand. Langs med denne Rand i omtrent 1" brede findes saavel den forreste som bagerste Flade af Mavne tilstede, men heller ikke mere, lige hentil Mavens højre Del, hvilken forefindes. Mavens Midtdel (Corpus) er nemlig aldeles borte, saavel dens forreste som den bagerste Væg og paa begge Vægge i samme Udstrækning. De tilstedeværende Dele have indad imod det Manglende skarpe og takkede Rande.

Ventriklen udtages.

17. Den, eller, rettere den tilbageværende Dels udvendige Flade er rødlig, fløjelsagtig.

18. Mavegrunden findes fyldt med en tyk graalig Grød, hvori sees Stykker af Flesk, Kjød og Kartofler der til dels ere temmelig store, ikke have været tyggede, og ere upaavirkede af Fordøjelsen. Mavens højre Del af de nærmeste tilgrænsende Dele ere omgivne af og ligesom gaaede op i et Blodcoagel der er saa fast, at det neppe giver efter for Fingerens tryk.

19. I dette Blodcoagel findes et stykke Lærred af uregelmæssig Form og af Størrelse omtrent som en Firskilling, og fremdeles to noget mindre Stykker blaat Vadmel.

20. Blodcoagulet til venstre i Underlivet befindes at udgjøre $\frac{1}{2}$ Pot.

21. I dette Coagel findes to stykker uldent Tøj, henholdsvis omtrent $\frac{1}{4}$ " og $\frac{1}{2}$ " i Gjennemsnit.

22. Af Bugspytkirtlen er den højre Trediedel forreven og til dels borte.

Tarmene udtages.

23. I den øverste Del af Underlivshulen indtil udfor Navlen sees nu atter en med størknet Blod gennemtrængt, men til Hulens Bagflade fasthængende Masse. I denne findes fastsiddende en Del Hagl, og i det blødere Coagulum, som findes i Hulhederne, der dannes af Ribbenene, ved Siden af Rygsøjlen, findes saadanne løstliggende i det Hele udtages 11 tilligemed en større Klump, der viser sig at være Papir, hvorpaa man endog kan læse det Trykte, og Stykker af Kjød og Kartofler.

24. Blodcoagulet omgiver fast alle de normalt til og langs med Rygfladen liggende Dele, deriblandt Blod- og Pulsaaren, hvilke synes at være intakte.

25. Nyrerne ere normale.

26. Milten ligesaa.

Efterat der er bundet for Luftrøret, udtages det, Lunger og Hjerte samlede.

27. Idet Luftrøret overskæres og ved Udtagningen sammentrykkes, sees det fyldes med en opstigende, vandklar, skummende Væske.

28. Lungerne, der til dels ere fasthæftede ved stærke Adhæreencerⁱ, ere bløde, blege, med en paa sine Steder stærkt fremtrædende Marmorering. Paa Randene af Lapperne findes smaa, forskydelige Luftblærer under den fine Beklædningshinde.

29. Hjertet er fast, med tykke Vægge; venstre Ventrikel tom; i højre ringe, klar, bleg Væske.

30. Luftrøret, hvis Vægge ere lysrøde, fløjelsagtige, indeholder lige ved Tredelingen og ind i de store Grene nogen klar skummende Væske.

Hjerneskillen aabnes.

31. Hjernen, paa hvis Overflade findes en stor Del smaa Isstykker, er bleg, men i øvrigt normal.

Under Obductionen blev os forevist en Brandhage, som var sagt at være anvendt ved Forsøg paa at optage det omhandlede Lig af Aaen, og hvormed man havde ment, at Saaret i Underlivet kunne være frembragt. Uagtet det af Obductionsfundene tilstrækkeligt fremgaar, at dette Saar ikke er foranlediget paa denne Maade, ansee vi det dog for rigtigt at fremhæve, at Brandhagen, hvorledes den var bleven anvendt ved Optagelsesforsøg, ikke havde kunnet danne noget Saar i Lighed med det forefundne, og at bemærke, at Brandhagen, saavel da den undersøgtes af Districtslægen ved det af ham foretagne Ligsyn, som ogsaa nu ved Obductionen, ikke bar Spor af Isbelægning, uagtet det havde frosset stærkt i hele den Tid, som laa mellem Ligets Optagelse af Aaen og dets Obduction, og Hagen havde hængt ude i det Frie og formentes ikke at have været aftørret eller senere brugt.

Efter Obductionen blev os forevist nogle (4) Pletter i Sneen i Nærheden af den Afdødes Bolig. De vare røde, men lysere af Farve end Blodpletter sædvanligt ere, og de viste sig ved mikroskopisk Undersøgelse ikke at være dannede ved Blod, men ved et andet dyrisk Stof (Harens Urin?).

Conclusion

Af Forhørsdommeren er kun forelagt os til Besvarelse ved Hjælp af Obductionen Spørgsmaalet om "Dødsmaaden". Da imidlertid Obductionen giver Oplysning om Et og Andet, som turde tjene til Vejledning ved denne Sags videre Behandling, ansee vi det for vor Pligt ogsaa at anføre saadant.

Den i Underlivet fundne Læsion er foranlediget ved et Skud; derom vidner dels Læsionens egen Beskaffenhed (8-11-13-16-16-22), dels Tilstedeværelsen i Underlivet af Forladning (23), Hagl (23) og Klædningsstykker.

Denne Læsion, der utvivlsomt i og for sig maatte medføre Døden, har dog ikke fremkaldt denne øjeblikkeligt, thi det fremgaar af Obductionens No. 27-28 og 30, at den Skudte endnu har aanded, efter at han er kommen i Vandet, om end, hvad der viser sig af den Omstændighed, at den skummende Væske i Luftrøret ikke er tilstede i nogen større Mængde, Aandedrættet kun har været svagt. Deraf, at der paa Liget ingen "Gaasehud" findes, turde det blive sandsynligt, at Afdøde har været uden Bevidsthed da han kom i Vandet.

Efter hvad der er udsagt i Forhørene, kunde der være grund til at formode, at Døden er fremkaldt ved Selvmord. Umuligt er dette vel ikke, thi det kan tænkes, at den Afdøde har forladt sit Hjem med det bestemte Forsæt at dræbe sig – ellers havde han næppe forsynet sig med Skydevaaben – og begivet sig til Aabredden, hvor han har stillet sig saaledes, at han ved det Fald, som maa være fulgt saa umiddelbart paa Skuddet, at han ikke har kunnet gjøre mange Skridt efter det, vilde styrte i Vandet. Denne Antagelse om

Selv mord bliver imidlertid usandsynlig, ikke blot af Hensyn til at der ved Aabredde intet Skydevaabn er fundet, thi det kunde være faldet med ham i Vandet, men fornemmeligt af Hensyn til den forefundne Læsion. Thi ved denne viser Skuddets Retning sig at have været næsten ganske lodret paa Legemets Axe (11-15-16-22), i hvilken Retning det vilde være umuligt for Afdøde selv at affyre en Bøsse, og saare vanskeligt at stille en Pistol idet ved Brugen af af hin Læsionen maatte falde nedefra opad og ved denne sandsynligt fra side til anden. Naturlig bliver Læsionens Retning derimod, naar Skuddet antages bibragt af en Anden, navnlig med Afdøde liggende paa Ryggen. Skydevaabnet maa antages at være sat med Munden fast mod Underlivet.

Ved Obductionen fandtes Maven fyldt med Næringsmidler af hvis Masse fremdrages en Mængde Stykker Kartoffler, flere Stykker Kjød og Flesk, i en Tilstand, der var saa lidet forskjellig fra den, hvori de vare førte til Munden, at de ikke kunde have været længe paa det Sted, hvor de fandtes, især hvis denne Tid skulde være tilbragt ved Søvn. Den samme Næringsmasse, som forefandtes i Mavegrunden?, har aabenbart ogsaa i det Øjeblik Skuddet faldt, fyldt den øvrige eller i alt Fald den midterste Del af Maven, hvis de hvidgule Stykker, som fandtes omtrent overalt i det læderede Parti og vare sprængte derind ved Skuddet vare Kartoffler (og desuden stumper af Nættets Fedthinde). Det bør bemærkes, at der ved de i Maven forefundne Næringsmidler ikke var nogen Lugt af Brændevin, saa at Afdøde ikke kan have nydt meget af denne Drik.

Den Sandsynlighed, som Obductionen giver for at Afdøde ikke har levet saa mange (5) Timer efter at have nydt sit sidste Maaltid, som det skulde synes af Forhørene, bestyrker formentlig ved den Beskrivelse, Districtslægen i sin Erklæring om Ligsynet giver af hans Paaklædning, idet denne bestod foruden af Skjorte og Uldrøje af 2 Veste og Frakke; vi tillade os nemlig at finde det mindre sandsynligt at en Mand som efter at have ligget til sengs paa sædvanligvis, staaer meget tidligt op og gaaer ud, i den Hensigt at dræbe sig, i fører sig saa mange Klæder, selv paa en kold Vintermorgen.

I Henhold til det her Fremførte maa vi erklære:

1. Husmand i Stubdrup, Mads Hansen, er skudt og derefter druknet
2. Herved er hans Død foranlediget
3. Det er sandsynligt, at en Anden end Afdøde selv har bibragt ham Skuddet.
4. Det er sandsynligt, at dette er skeet tidligere end 5 Timer efter Aftensmaaltidet.

Underskrifter

Fremlagt i Jerlev Brusk Herreders Politiret den 14 Decbr 1867.

Saxild.

ⁱ *adhærencer* er sammenvoksninger mellem organer i bughulen efter f.eks. en operation eller betændelse

[Til forsiden](#)